

IAB werkt samen met BELGISCHE RODE KRUIS

Toespraak Voorzitter J. De Leenheer - Algemene Vergadering van het Belgische Rode Kruis op 11 oktober 2003

Op 11 oktober 2003 organiseerde het Belgische Rode Kruis zijn jaarlijkse algemene vergadering, onder het voorzitterschap van Hare Koninklijke Hoogheid Prinses Astrid. Onder de talrijke genodigden bevond zich ook IAB-Voorzitter Johan De Leenheer, die er als gast spreker een nieuw samenwerkingsproject tussen het Rode Kruis en het IAB voorstelde.

Uwe Koninklijke Hoogheid,

Dames en Heren,

Het is mij, als Voorzitter van het Instituut van de Accountants en de Belastingconsulenten, een grote eer ter gelegenheid van uw algemene vergadering het woord te mogen voeren.

(...)

Reeds tijdens de Voorbereidende Werkzaamheden van de Wet van 21 februari 1985 tot hervorming van het Bedrijfsrevisorat werd bena-

drukt dat de wettelijke erkenning van het beroep van accountant werd ingegeven door de bescherming van het publiek, en bijgevolg van de gemeenschap in haar geheel. Tegenover de steeds groeiende behoefte aan een administratieve en boekhoudkundige organisatie binnen ondernemingen en organisaties, bestaat er immers een grote noodzaak aan deskundig advies en dienstverlening op dit gebied. De bescherming van de titel van accountant strekt er dan ook toe deze deskundigheid te objectiveren en te waarborgen. De toelating van de accountant als lid van het Instituut van de Accountants en de Belastingconsulenten vormt derhalve de bevestiging van het feit dat de betrokken persoon aan alle wettelijke voorwaarden inzake bekwaamheid en eerbaarheid beantwoordt om het beroep van accountant uit te oefenen: het exclusieve recht om de titel te voeren is daarvan het concrete bewijs.

Daartegenover staat dat het voeren van een regelmatige boekhouding voor ondernemingen en organisaties niet alleen een juridische verplichting, maar in de eerste plaats een bedrijfseconomische noodzaak vormt. Deze noodzaak manifesteert zich zowel op het intern, als op het extern vlak.

Eenzijds zal de boekhouding namelijk fungeren als beleids- en beheersinstrument voor het management van de betrokken onderneming of organisatie.

Anderzijds wordt door de huidige samenleving tevens de zogeheten maatschappelijke rol van ondernemingen en organisaties voorgestaan. Dit houdt in dat "ondernemen" een maatschappelijke functie heeft die verband houdt met het "algemeen belang", en impliceert derhalve dat rekenschap en verantwoording wordt afgelegd ten aanzien van de samenleving.

Via haar financiële verslaggeving communiceert een onderneming of een organisatie immers met alle bij haar activiteit betrokken partijen: denken we in dit verband aan de schuldeisers, de werknemers, de overheid, financierders en – in voorkomend geval – de aandeelhouders. Het is dan ook op dit vlak dat de maatschappelijke waarborgfunctie van de accountant een belangrijke rol kan vervullen. Het behoort

immers tot zijn wettelijke opdracht om de boekhouding van derden te voeren, boekhoudkundige en administratieve diensten bij ondernemingen te organiseren, advies te verstrekken inzake boekhoudkundige en administratieve organisatie bij ondernemingen, alsook om boekhoudstukken na te zien en waar nodig te corrigeren.

Dat financiële verslaggeving maar werkzaam kan zijn als zij tegemoet komt aan hoge transparantievereisten moet niet nader worden toegelicht. Het volstaat hier te verwijzen naar de talrijke wetgevende initiatieven terzake die zowel binnen als buiten Europa als paddestoelen uit de grond rijzen, evenals naar de behoeften van het - al dan niet institutioneel - investeerderspubliek na de financiële debacles van de voorbije jaren.

Het belang van transparantie binnen ondernemingen en organisaties moet overigens worden gesignaleerd in een ruimer kader dat gemeenzaam met de term "Corporate Governance", hetzij "deugdelijk ondernemingsbestuur" wordt aangeduid. Hoewel dit begrip in de rechtsliteratuur op de meest uiteenlopende wijzen wordt ingevuld, komt het er in essentie op neer de machtsverhoudingen binnen een onderneming zodanig te organiseren dat aan elke belanghebbende een optimaal rendement wordt geboden, en dit zonder hierbij andere "stakeholders" van de onderneming te benadelen. Responsabilisering, objectivering van de besluitvorming en meer transparantie staan hierbij centraal.

Dat met de Wet van 2 augustus 2002, de zogenaamde Corporate Governance wet, in België minstens

gedeeltelijk werd tegemoet gekomen aan deze transparantievereisten hoeft dan ook niet te verwonderen. Zo werd met de legalisering van het directiecomité de mogelijkheid geopend om een quasi-duale bestuursstructuur te implementeren. Ook het actieplan van de Europese Commissie maakt gewag van een aantal maatregelen die de transparantie van ondernemingen moet bevorderen.

In het licht van deze bekommernissen werd tijdens de vorige legislatuur eveneens gesleuteld aan de bestaande VZW-wetgeving, die

Beroep

overigens dateerde van 1921 en dringend aan vernieuwing toe was. Zo werd het wettelijk kader voor de verenigingen zonder winstoogmerk gedeeltelijk herschapen, en werd – naar het voorbeeld van onze noorderburen – de mogelijkheid geopend om een private stichting te constitueren. Eveneens werd juridisch gestalte gegeven aan de stichting van openbaar nut, die in wezen de reïncarnatie vormt van de alombekende instelling van openbaar nut.

Opvallend bij dit alles is dat een aantal beginselen uit het Wetboek van vennootschappen zonder meer worden getransponeerd op deze al dan niet nieuwsoortige juridische entiteiten.

Met het oog op een grotere transparantie en teneinde een betere controle te waarborgen werd eveneens voorzien in verschillende boekhoudkundige- en controleverplichtingen naargelang de betrokken entiteit beantwoordt aan bepaalde omzet- en omvangcriteria. Zo zullen kleine VZW's en Stichtingen voortaan een vereenvoudigde boekhouding moeten voeren volgens een bij K.B. vastgesteld model. Deze vereenvoudigde boekhouding heeft tenminste betrekking op de mutaties in contant geld of op de rekeningen.

Middelgrote- en grote VZW's of Stichtingen moeten daarentegen hun boekhouding voeren en hun jaarrekening opmaken volgens de boekhoudwet, zij het dat de verplichtingen die hieruit voortvloeien werden aangepast aan de bijzondere werkzaamheden en het wettelijk statuut van deze entiteiten. Grote VZW's en Stichtingen zijn er bovendien toe gehouden één of meer commissarissen aan te stellen met het oog op de controle van de

financiële toestand, van de jaarrekening en de statuten, alsook van de verrichtingen die in de jaarrekening moeten worden vastgesteld.

VZW's of Stichtingen die wegens de aard van hun hoofdactiviteit onderworpen zijn aan een bijzondere wetgeving of overheidsreglementering die afwijkende regels bevat aangaande het houden van hun boekhouding en het opstellen van hun jaarrekening, zullen afhankelijk blijven van deze regeling op voorwaarde dat deze minstens gelijkwaardig is aan die bepaald op grond van de nieuwe wet.

Waar maatschappelijke belangen convergeren ontstaan ongetwijfeld de mooiste synergieën. Het behoeft immers geen nadere toelichting dat het Belgische Rode Kruis zich sinds jaar en dag inzet voor het maatschappelijk belang. Getuige hiervan zijn de talrijke eerstehulpdiensten op festivals en openbare manifestaties, de interventies en psychosociale opvang bij rampen, het ziekenvervoer, de uitleen van krukken en rolstoelen, de inzameling, controle, verwerking en bewaring van bloed, de opvang van asielzoekers, de hulp en bescherming in oorlogstijden, de structurele hulpverlening aan armere landen, en zo verder. Aangezien deze activiteiten niet alleen worden gefinancierd met overheidssubsidies, maar eveneens met giften van personen en bedrijven, is het belangrijk dat het Belgische Rode Kruis in de toekomst een maximale transparantie over inkomsten, investeringen en

winsten nastreeft. Vandaar dat de Corporate Governance beweging die zich gedurende de laatste jaren heeft ingezet ook van groot belang is voor een niet-commerciële instelling zoals het Belgische Rode Kruis.

Het is dan ook vanuit deze optiek dat de maatschappelijke waarborgfunctie van de accountant een belangrijke meerwaarde kan bieden. Vanuit zijn maatschappelijke functie is de accountant immers de adviseur bij uitstek om deze Corporate Governance verplichtingen te vertalen naar de lokale afdelingen van het Belgische Rode Kruis toe.

Deze vaststelling heeft de Raad van het Instituut van de Accountants en de Belastingconsulenten ertoe aangezet hierbij zijn medewerking te verlenen. Meer bepaald zullen per Belgische provincie één of meerdere accountants worden aangezocht die bereid zijn de plaatselijke afdelingen van het Belgische Rode Kruis bij te staan in het nakomen van hun financiële rapporteringsverplichtingen. Op die manier wordt voorzien in een permanent en regionaal aanspreekpunt waarop de lokale afdelingen steeds kunnen terugvallen ingeval zij worden geconfronteerd met problemen inzake hun financiële verslaggeving.

Koninklijke Hoogheid,

Het Instituut van de Accountants en de Belastingconsulenten voelt zich zeer vereerd in deze aangelegenheid de partner te mogen zijn van het Belgische Rode Kruis en zal niets onverlet laten om een zeer constructieve en succesvolle samenwerking te bewerkstelligen.

Ik dank U.